

ਦੁੱਗਰੀ ਵਿਚ ਹੋਰੋਇਨ ਸਣੇ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਨੌਜਵਾਨ
 ਲੁਧਿਆਣਾ 29 ਦਸੰਬਰ। ਦੁੱਗਰੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ
 ਗਈ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਵਿਚ ਹੋਰੋਇਨ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ
 ਗਿਆ ਹੈ। ਪੁਲਸ ਮੁਤਾਬਕ 27 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ
 ਟੀਮ ਨੇ ਇਕ ਗੁਪਤ ਸੁਚਨਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਜਦੋਂ ਪੁਲਸ
 ਪਾਰਟੀ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਥ ਨੌਜੇ ਪੁੱਛੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ
 ਵੇਖਿਆ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਤਲਾਸੀ ਲਈ ਤਾਂ ਉਸ ਕੋਲੋਂ 63 ਗ੍ਰਾਮ
 ਹੋਰੋਇਨ ਬਰਾਬਰ ਹੋਈ। ਗਿੱਡਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਚਾਣ ਕਮਲਪ੍ਰੀਤ
 ਸਿੰਘ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ, ਜੋ ਨਵੀਂ ਪੰਜਾਬ ਮਾਤਾ ਨਗਰ, ਜਵਾਤੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ
 ਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਫਿਲਾਹਾਲ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੁੱਗਰੀ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ।
 ਪੁਲਸ ਨੇ ਮੁਲਜਮ ਦੇ ਖ਼ਾਲੀਆਂ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਮਾਤਲਾ ਦਰਜ ਕਰ ਕੇ ਉਸ
 ਨੂੰ ਤਿਕੜਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਤਿਆ ਹੈ। ਮੁਲੋਂ ਦੀ ਚੰਚ ਕਾਨੀ ਹੈ।

**ਸ੍ਰੀ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਆ ਰਹੀਆਂ ਤਾਈ-ਭਤੀਜੀ ਨ
ਰਾਹ 'ਚ ਵਾਪਰੀ ਹੋਣੀ, ਮਿੰਟਾਂ 'ਚ ਪੈ ਰਾਈਆਂ ਚੀਕ**

ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ 29 ਦਸੰਬਰ। ਸਹੀਦੀ ਜੋੜ ਮੇਲ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ
ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਚਲ ਰਹੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਭਾ ਸਮਾਗਮਾਂ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ
ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਜੀਂਦ ਤੋਂ ਆ ਰਹੀ ਇਕ ਬੱਚੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਤਾਈ ਦੀ
ਸਰਹਿੰਦ ਰੇਲਵੇ ਸੇਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਟ੍ਰੈਨ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਆ ਗਈਆਂ ਇਸ
ਭਿਆਨਕ ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਬੱਚੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਜਦਕਿ ਉਸ ਦੀ ਤਾਈ
ਉਸ ਨੂੰ ਬਚਾਉਂਦਿਆਂ ਗੰਭੀਰ ਜਖਮੀ ਹੋ ਗਈ। ਮਿਤੁਕ ਬੱਚੀ ਦੀ ਪਛਾਣ
ਪ੍ਰੀਤੀ ਕੌਰ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕੌਰ
ਅਚਾਨਕ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਆ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਤਾਈ
ਰਜਨੀ ਕੌਰ ਉਸ ਨੂੰ ਬਚਾਉਂਦਿਆਂ ਗੰਭੀਰ ਜਖਮੀ ਹੋ ਗਈ, ਜਿਸ ਨੂੰ
ਇਲਾਜ ਲਈ ਪੀ. ਜੀ. ਆਈ. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ
ਗਿਆ ਹੈ। ਢੁੜੇ ਪਾਸੇ ਜੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਬਾਣਾ ਸਰਹਿੰਦ ਦੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ
ਏ. ਐਸ. ਆਈ. ਕਾਬਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁਲਸ ਵਲੋਂ ਬਣਦੀ
ਕਾਰਵਾਈ ਅਮਲ 'ਚ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਗਰਲਫਰੈਂਡ ਦੇ ਦੋਸਤ ਨੂੰ ਮਾਰ 'ਤੀ ਛਾਤੀ 'ਚ ਗੋਲੀ

A composite image featuring two photographs. The left photograph shows a close-up of a person's hand gripping the handle of a black revolver. The right photograph captures a bullet being ejected from the revolver's barrel, with a bright orange-yellow burst of light and smoke visible behind it, suggesting the moment of firing.

ਪੈਦਲ ਜਾਂਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨਾਲ ਹੋ ਗਈ
ਅਣਹੋਣੀ, ਟਰੱਕ ਦੀ ਲਪੇਟ 'ਚ ਆ
ਕੇ ਜੋੜੀ ਬੜਾਕਾਲ ਪੈਂਤੀ

A portrait of a smiling man with a beard, wearing a pink shirt, standing in front of a glass window. The background shows an outdoor seating area with red chairs and tables.

ਕਬਜ਼ੇ ਹਟਾਉਣ ਦੌਰਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੰਗਾਮਾ,

ਹੱਥਪਾਈ ਹਣ ਮਰਾਰੇ ਵਧ ਗਿਆ ਮਾਮਲਾ
 ਲਹਿਆਣਾ 29 ਦਸੰਬਰ। ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਵੱਲੋਂ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਮੌਚੁਰਾ
 ਬਾਜ਼ਾਰ 'ਚ ਕਬਜ਼ੇ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਜੰਮ ਕੇ ਹੰਗਾਮਾ
 ਹੋਇਆ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਤਹਿਬਾਜ਼ਾਰੀ ਇੱਤਿਸ਼ਾਪਕਟਰ
 ਹਾਂਡਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੁਕਾਨਾਂ ਦੇ ਕਬੈ ਛੁੱਟ ਬਾਹਰ ਤੱਕ ਸੜਕ ਦੀ

'ਚ ਮੁਹਿਮ ਚਲਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਦੁਕਾਨਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰ ਪਏ ਸਾਮਾਨ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਭੁਲ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਖੇ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਥੋਂ ਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਜਖਾਨੀ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸੇ ਕਲਨੀ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਬੇਟੇ ਨਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਰੰਜਿਸ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਬਚ-ਬਚਾਅ ਲਈ ਜਾਂ ਉਹ ਅੱਗੇ ਆਇਆ ਤੇ ਬੇਟੇ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਉਸ 'ਤੇ ਤੇਜ਼ਾਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਹੱਥਪਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਗਾਲੀ-ਗਲੋਚ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲੋਹੇ ਦੀਆਂ ਪਾਈਪਾਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਵੱਲੋਂ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਵਜ਼ਾ ਨਾਲ 2 ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਦੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੰਧ 'ਚ ਪੁਲਸ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਥਾਣਾ ਡਵੀਜ਼ਨ ਨੂੰ 3 'ਚ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਹਾਲੇ ਕਿਸੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਦੀ ਗਿਫ਼ਤਾਗੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਪਰ 3 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਕੀ ਅਣਪਛਾਤੇ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ

ਕੜਾਕੇ ਦੀ ਠੰਡ ਤੋਂ ਬਚਦਿਆਂ ਉੱਜੜ ਗਿਆ ਪਰਿਵਾਰ,
ਦਮ ਘੁੱਟਣ ਕਾਰਨ ਮਾਂ-ਪੁੱਤ ਦੀ ਮੌਤ

ਨਿਊ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 29 ਦਸੰਬਰ। ਕੜਾਕੇ ਦੀ ਠੰਡ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਕਰ ਲਈ ਪਰਿਵਾਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਕਮਰੇ 'ਚ ਅੰਗੀਠੀ ਬਾਲ ਕੇ ਸੌਂ ਗਿਆ ਪਰ ਕੀ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਗਲਤੀ ਭਾਰੀ ਪੈ ਜਾਵੇਗੀ। ਪੁੰਝੇ ਨਾਲ ਦਸ ਘੁੱਣ ਕਾਰਨ ਮਾਂ ਅਤੇ ਡੇਢ ਸਾਲਾ ਮਾਸੂਮ ਬੱਚੇ ਦੌੜੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਮਿਉਕਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਪਸੂਪਤੀ (23) ਤੋਂ ਦਿਵਿਆਂਸ਼ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਿਤਾ ਦੀਪਕ ਦੀ ਹਾਲਤ ਗੰਭੀਰ ਦੱਸੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸੈਕਟਰ-16 ਸਥਿਤ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ। ਬਾਣੀ ਮੁੱਲਾਂਪੁਰ ਨਿਊ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਏ.ਐਸ. ਆਈ. ਦਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁਤਾਬਕ ਦੋਵੇਂ ਲਾਜ਼ਮਾਂ ਖਰੜ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਮੁਰਦਾਘਰ 'ਚ ਰਖਵਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੇਸ਼ਟਾਰਾਟਮ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰਿਵਾਰ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਮੁੱਲ ਰੁਪ 'ਚ ਨੇਪਾਲ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਉਹ ਨਿਊ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਇਕ ਕੋਠੀ ਦੇ ਸਰਵੈਂਟ ਕਾਅਰਟਰ 'ਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋ. ਭੀਮ ਮਲਹੇਤਾ ਦਾ ਘਰ ਮੁੱਲਾਂਪੁਰ-ਨਿਊ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸਥਿਤ ਛੀ. ਐਲ. ਐਫ. 'ਚ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਉਹ ਖੁਦ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 'ਚ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ 'ਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੋਟਾ ਛੀ. ਐਲ. ਐਫ. ਸਥਿਤ ਘਰ 'ਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਘਰ 'ਚ ਬਣੇ ਸਰਵੈਂਟ ਕਾਅਰਟਰ 'ਚ ਨੇਪਾਲੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਥੇ ਦੀਪਕ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਡੇਢ ਸਾਲਾ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਬੱਗਵਾਰ ਸ਼ਵੇਤੇ 8 ਵਜੇ ਰੱਕ ਜਦੋਂ ਨੈਕਰ ਨਾਨੀ ਰਿਕਾਰਡ

ਨੌਕਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਤੇ ਛੋਟਾ ਬੱਚਾ ਵੀ ਬੇਹੋਸ਼ ਪਏ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਨੇਪਾਲੀ
ਨੌਕਰ ਨੂੰ ਹੋਸ਼ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰਾਤ ਨੂੰ ਠੰਡ
ਕਾਰਨ ਉਹ ਕਮਰੇ 'ਚ ਅੰਗੀਠੀ ਬਾਲ ਕੇ ਸੌਂ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ
ਰਾਤ ਨੂੰ ਗੈਸ ਚੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਹਾਦਸਾ ਵਾਪਰ ਗਿਆ। ਇਸ ਬਾਰੇ
ਡਾ. ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ, ਸਾਬਕਾ ਐੱਸ. ਐਮ. ਓ., ਘੁੜੰਗਾਂ ਦਾ
ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਗੀਠੀ ਬਾਲਣ ਲਈ ਕੱਚੇ ਕੋਲੇ ਤੇ ਲੱਕੜ ਦੀ
ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਜਹਿਰੀਲੀ ਕਾਰਬਨ
ਮੋਨੋਆਕਸਾਈਡ ਗੈਸ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਰੀਰ 'ਚ
ਆਕਸੀਜਨ ਦੀ ਕਮੀ ਤੇ ਸਾਹ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।
ਇਸ ਨਾਲ ਚਮੜੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ, ਸਿਰਦਰਦ, ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ
ਨੁਕਸਾਨ, ਬੱਚਿਆਂ ਤੇ ਪਾਲਤੂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਲਈ ਜਲਣ ਦਾ
ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੈਸ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ
ਆਕਸੀਜਨ ਗੈਸ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਆਕਸੀਜਨ ਘੱਟ ਹੋਣ 'ਤੇ
ਵਿਅਕਤੀ ਬੋਹੇਸ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ
ਕਾਰਬਨ ਮੋਨੋਆਕਸਾਈਡ ਸਰੀਰ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ
ਇਹ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਗੈਸ ਖੁਨ
'ਚ ਰਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀਮਗਲੋਬਿਨ ਦਾ ਪੱਧਰ ਘੱਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਆਕਸੀਜਨ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਘੱਟਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਤ ਹੋ
ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਝਿੜਕੀਆਂ ਜਾਂ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ
ਰੱਖਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗੈਸ ਪੈਦਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤੂੰ
ਤਾਜੀ ਹਵਾ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀ ਕੇ।

**‘ਲੌਗ ਲਾਚੀ’ ਫੇਮ ਗੀਤਕਾਰ ਨੂੰ ਜਾਨੋਂ
ਮਾਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗਿਫ਼ਤਾਰ**

ਐਂਟਰਨੇਟਮੈਂਟ ਡੈਸਕ 29
ਅੰਬਰ। ਪੰਜਾਬੀ ਮਿਊਜ਼ਿਕਿਂਡ
ਇੰਡੀਸਟਰੀ ਦੇ ਕੱਠੀ ਕਲਾਕਾਰ
ਵੈਲੋਗਾਂ ਦੇ ਸਿਆਂ ਦੇ ਹਾ।
ਤੁਰੰਤ ਕਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ
ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਸਕੂਲ ਦੇ
ਇਕ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਗਿਫ਼ਤਾਰ
ਕਰ ਦਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੈਂਪ
ਬਾਅਦ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਗਿਫ਼ਤਾਰ
ਕਰਕੇ ਉਸ ਖੱਲਾਫ਼ ਮਾਮਲਾ
ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਕਾਰਵਾਈ ਸੁਰੂ ਕਰ
ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਐਸ. ਪੀ. ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ
ਦਸਤਾ ਕਿ ਗੀਤਕਾਰ
ਹਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਪੁਲਸ
ਕੋਲ ਸਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ
ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ
ਦੀ ਫਿਰੋਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਾ
ਪੱਤਰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰੋਤੀ
ਨਾ ਦੇਣ 'ਤੇ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀ
ਧਮਕੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ 'ਤੇ
ਮਾਨਸਾ ਸਦਰ ਪੁਲਸ ਨੇ ਤੁੱਠੇ
ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਜਾਂਚ ਸੁਰੱ
ਖ ਦਿੱਤੀ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਜਾਂਚ ਕੇ

ਗੀਤਕਾਰ ਹਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ
ਮਾਨਸਾ ਜੀ?ਲੁੰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਕੋਟਲੁੰ 'ਚ
ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਤਾਇਨਾਤ
ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਿਖੇ
ਜੀ?ਆਦਾਤਰ ਗੀਤ ਗਾਇਕ
ਦਿਲਜੀਤ ਦੋਸ਼ਾਂਝ ਨੇ ਹੀ ਗਾਏ
ਹਨ। ਹਮਨਜੀਤ ਦੇ ਗੀਤ ਕਈ
ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਬਣ
ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਣੀ
ਤੱਤ ਕਿਤਾਬ ਲਈ ਰਾਸਟਰੀ
ਪੁਸ਼ਟਕਾਰ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ
ਕੀਤਾ ਤਿਆਂਦੇ।

**ਕਰਿਆਨੇ ਦੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਲੁੱਟ
ਕਰਨ ਆਏ 3 ਨੰਜ਼ਵਾਨ ਹਥਿਆਰਾਂ ਸਲੋਂ ਗਿਫ਼ਤਾਰ**

NAME CHANGE
I, ABDUL TAWWAB S/O Shri Abdul Rehman Resident of House No. C-16 Abhimanyu Gali, Near Babu Ram Chowk, Arjun Mohalla, Moudpur, Delhi-110053 have changed my name ABDUL TAUWAB to ABDUL TAWWAAB for all future purposes.

NAME CHANGE
I, SIDDHARTH RANA S/O BHAGWAN RANA residing at H NO-1074 SIRASPUR, DELHI-110042 have changed my name to SIDDHARTH RANA for all future purpose.

NAME CHANGE
I Kapil Kumar Yadav S/o Dinesh Yadav R/o House No-523 P Sector-14, Gurgaon, Haryana-122001, Have Changed My Name To Kapil Yadav For All Purpose

NAME CHANGE

NAME CHANGE

I, SH AUTAR SINGH Father of JC
413677X Rank-SUB MAJ Name
BHAGAT SINGH presently residing
at VILL-BILTIYU SUKOLI TALLI
PO-DHAUNTYAL, DIST-PAURI
GARHWAL, UTTAKRANCHAND
246155 have changed my name
from SH AUTAR SINGH to AVTAP
SINGH for all future purposes vide
affidavit dated 12/03/2024 before
Notary Public, Delhi.

NAME CHANGE

I, D BABU father of NO-14842244
Rank HAV/MT Name-ANOOP B R/O
AALAYAM, VILL -KEEZTHON
NAKKAL, PO-POTHENCODE
DIST-TRIVANDRUM, KERALA
695584 have changed my name from
D BABU to BABU D for all future pur
poses vide Affidavit Dated 12/03/2024
before Notary Public, Delhi.

NAME CHANGE

I Jaspreet Singh S/o Jagdeep
Singh R/o 52/43 Ramjas Road
Near Khalsa college Karol Bagh
Delhi -110005 Have Changed My
Name To Jaspreet Singh Bawej
For All Purpose.

NAME CHANGE

I Sandeep Ved S/o Khushi Ram
Ved R/o H.No-139/1,B-Block
Street No-3,Qutub Vihar Phase
2,Dwarka,Delhi-110071, Have
Changed My Name To Sandeep
Vaid For All Purpose

NAME CHANGE

NAME CHANGE
I, KRISHAN KANTA W/o IC-29820P (Late) Col SHIV KUMAR (Retd.) R/O H-104, VIVEK VIHAR, NEAR KENDRIYA VIHAR-2, SEC-82, NOIDA, SALARPUR, GAUTAM BUD-DHA NAGAR, UTTAR PRADESH-201304 have changed my name from KRISHAN KANTA to KRISHAN KANTA RANDEV for all future purposes vide Affidavit Dated 12/03/2024 before Notary Public, Delhi.
NAME CHANGE
I, MEENA DEVI wife of JC-493248F Rank-NB/SUB Name-RAVINDER KUMAR R/O VPO-MURTHAL, TEH-SONIPAT, DISTT-SONIPAT, HARYANA-131027 have changed my name from MEENA DEVI to MEENA for all future purposes vide Affidavit Dated 11/03/2024 before Notary Public, Delhi.
NAME CHANGE
I, ANITA W/o NO- 2806617A HAV TANGADKAR SUBHASH SITARAM R/o VPO-CHAR-GAON, TEH-SANGAMNER, DISTT-AHMADNAGAR, MAHARASHTRA-422620, have changed my name from ANITA to ANITA SUBHASH TANGADKAR for all future purposes vide Affidavit dated 29/11/2022 before Notary Public Delhi.
NAME CHANGE
I, DATATRAY NAGOJI PATIL father of NO-JC-379904X SUB MAJ PATIL MAHENDRA DAT-TATRAY R/O VILL. PONI IRRP

TATRAY RO VILL-BONJUR,
PO-ADKUR, TEH-CHANDGAD,
DISTT-KOLHAPUR, MH-
416509, have changed my name
from DATTATRAY NAGOJI
PATIL to DATTA NAGOJI PATIL
for all future purposes and in my
son's service record my date of
birth wrongly mentioned as
01/07/1953 instead of my correct
date of birth as 17/01/1950 Vide
Affidavit dated 29/11/2022 Before
Notary Public, Delhi.

PUBLIC NOTICE
MY CLIENT NARENDER PAL
AGARWAL, S/O, LATE SARDARI
LAL AGARWAL AND NEETU
AGARWAL W/O NARENDER PAL
AGARWAL BOTH R/O H NO. 49

AGARWAL BOTH R/O H.NO. 49,
NARELA ROAD, BAWANA, NEAR
STATE BANK OF INDIA, NEW
DELHI, PRESENTLY AT
H.NO.122, WHITE HOUSE
APARTMENT, SECTOR-13,
ROHINI, NEW DELHI- 110085,
HAVE DEBARRED THEIR SON
NIKHILAGARWAL AND HIS WIFE
ANCHAL AGARWAL FROM
THEIR ALL MOVEABLE- IMMOV-
ABLE PROPERTIES AND SHALL
NOT HAVE ANY RIGHT, TITLE OR
INTEREST IN MOVEABLE AND
IMMOVABLE PROPERTIES AND
SEVERED ALL THEIR RELATION
DUE TO MISCONDUCT AND DIS-
OBEDIENT. ANYBODY DEALING
WITH THEM SHALL BEAR AT
THEIR OWN COST, RISK & CON-

SEQUENCES
PINKI LAMBA MANN
ADVOCATE
OFF. A-205A, NORTH
EX MALL, SECTOR 9

ਡੇਅਰੀ ਦੇ ਧੰਦੇ
ਨੰ ਸਹਾਰਾ ਦੇਣ
ਦੀ ਲੋੜ

ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ

ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਤਮ ਨਿਰਭਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਮਦਨ ਵਿੱਚ
ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਡੇਅਰੀ ਧੰਦੇ ਨੂੰ ਬੱਧਦ
ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਠੀਕ ਅਗਰਾਵਾਈ ਨਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਦੇ
ਭਾਅ ਵਿੱਚ ਆਈ ਗਿਗਾਵਟ ਨੇ ਡੇਅਰੀ ਫਾਰਮ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਆਰਥਿਕ
ਘਟੇ ਵੱਲ ਧੱਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਖੁਸ਼ਗਾਲ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਦੀ ਆਸ ਵਿੱਚ
ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ ਡੇਅਰੀ ਫਾਰਮ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਗਾਵਾਂ ਲਈ ਬਣਾਏ ਸ਼ੈਂਡ
ਖਾਲੀ ਪਈ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕਬਾੜ ਬਣਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗਜ਼ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨਦੇਸ਼ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬੱਚਤ ਨੂੰ ਮੁੜ ਰੱਖਿਆਂ ਫਸਲੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਧੰਦਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੁਚਿਤ ਕਰਨ ਵੱਲ ਰੁਚੀ ਦਿਖਾਈ ਸੀ। ਤਤਕਾਲੀ ਪਸੂ ਪਾਲਣ ਮੰਤਰੀ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਰਣੀਕੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪਸੂਆਂ ਦੀ ਨਸਲ ਸੁਧਾਰ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦਿਆਂ ਡੇਅਰੀ ਦੇ ਧੰਦੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦੱਲਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਬੈਂਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਡੇਅਰੀ ਫਾਰਮ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨ ਕਰਜ਼ੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਡੇਅਰੀ ਫਾਰਮ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਨ ਵਧਾਇਆ। ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੱਧੇ ਦੁੱਧ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੰਬੰਧਿਕ ਦੁੱਧ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਕਾਰਨ ਦੁੱਧ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੰਦਾ ਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਮਾਰ ਝੱਲ ਰਹੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਆਰਥਿਕ ਘਾਟਾ ਹੋਰ ਵੱਧ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਡੇਅਰੀ ਦਾ ਧੰਦਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਬਕਾਇਦਾ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਕੇ ਹੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਸ਼ਹਿਰਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਪਰ ਉਚੀ ਪਾਏ ਦੀ ਟਰੇਨਿੰਗ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਗਾਵਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਤੇ ਗਰਮ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਡੇਅਰੀ ਫਾਰਮਾਂ ਨੂੰ ਫੇਲ੍ਹ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਹੈ ਡੇਅਰੀ ਫਾਰਮ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਉਚੀ ਪਾਏ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਨਾ ਮਿਲਣਾ, ਸੰਬੰਧਿਕ ਦੁੱਧ ਦੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਨਾ ਕੁਣਾ, ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਘਾਟ, ਮਹਿੰਗੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਤੇ ਤੁੜੀ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਦਾ ਰੇਟ ਘੱਟ ਤੇ ਫੀਡ ਦੇ ਭਾਅ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਣਾ, ਫਾਰਮਾਂ ਦੇ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਣ ਦਾ ਵੀ ਕਾਰਨ ਹਨ। ਪਸੂ ਪਾਲਣ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਡੇਅਰੀ ਫਾਰਮ ਖੋਲ੍ਹਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵੱਲੋਂ ਸਬਈਸ਼ਡੀਆਂ ਦਿਵਾਉਣ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਬਾਤ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਦਾ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਘੱਟ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕਿਸਾਨ ਬੱਧ ਹਾਰ ਕੇ ਬੈਠ ਗਏ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਸੰਬੰਧਿਕ ਦੁੱਧ ਸਿੱਧੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਪਰ ਦੁੱਧ ਦੇ ਪਦਾਰਥ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜਾਣਾ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਵੀ ਹੈ ਤੋਂ ਤੀਹ ਰੂਪੀ ਲੀਟਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ ਗਾਵਾਂ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਚੰਗੀ ਪੋਸ਼ਟਿਕ ਖੁਗਕ ਦੇ ਰੇਟ ਦੁੱਧ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਈ ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬਜ਼ਾਰੂ ਫੀਡ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋਰਾਫੇਰੀਆਂ ਤੇ ਪੋਸ਼ਟਿਕਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਫਾਰਮਾਂ ਦੇ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀ ਹੈ। ਪਸੂਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਸਬੰਧੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਏ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵੀ ਡੇਅਰੀ ਫਾਰਮਾਂ ਲਈ ਵੱਡੀ ਸਿਰਦਰਦੀ ਬਣਨਗੇ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਅਹਿਮ ਸਹਾਇਕ ਧੰਦੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪੈਰਾ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਡੇਅਰੀ ਫਾਰਮ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਵੱਲ ਤੁਰਤ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸੰਪਰਕ: 097815-74100

**ਕਿਉਂ ਚੜ੍ਹਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਫਲਾਂ 'ਤੇ
ਮੌਮ ਦੀ ਪਰਤ ?**

પ્રે. એચ. એસ. ડિપલ

ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਗੋਰ ਦੇ ਕੁਝ ਭਾਗਾਂ ਤੋਂ ਅਣਚਾਹੇ ਵਾਲ ਉਤਾਰਣ ਲਈ ਮੌਮਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੈਕਸਿੰਗ ਵੀ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਵੇਂ ਹੀ ਫਲਾਂ ਦੀ ਦਿੱਖ ਸੁਧਾਰਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਰ ਤਕ ਬਹਾਬ ਹੋਏ ਬਿਨਾਂ ਸੰਭਾਲਣ ਅਤੇ ਉਲੀ ਜਾਂ ਕੀਟ ਦੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ, ਫਲਾਂ ਦੀ ਵੀ ਵੈਕਸਿੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਫਲਾਂ ਦੀ ਵੈਕਸਿੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਮੌਮ ਦੀ ਇਕ ਪਰਤ ਚੜ੍ਹਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਫਲਾਂ (ਕੁਝ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਸਮੇਤ) ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ ਹੀ ਸੁਭਾਵਿਕ ਮੌਮ ਦੀ ਇਕ ਪਰਤ ਚੜ੍ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਫਲਾਂ ਵਿਚ ਸੇਬ ਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਵਿਚ ਬੈਂਗਣ 'ਤੇ ਇਹ ਪਰਤ ਅਕਸਰ ਦੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਰਤ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪਤਲੀ ਅਤੇ ਮਾਂਪੂਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਬਨਾਵਟੀ ਵੈਕਸਿੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਕੁਦਰਤੀ ਮੌਮ ਨੂੰ ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਦੁਆਰਾ ਉਤਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਫਿਰ ਕੁਦਰਤੀ ਮੌਮ ਜਾਂ ਪੈਂਟਰੋਲੀਅਮ-ਆਧਾਰਤ ਪਦਾਰਥ ਗਹੀ ਮੁੜ ਮੌਮ ਦੀ ਪਰਤ ਚੜ੍ਹਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਫਲਾਂ ਜਾਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਵੈਕਸਿੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਕਈ ਕਾਰਨ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਮੁੱਖ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਿੱਖ ਸੁਧਾਰਣਾ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਲੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਸੁੱਕਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਾਰ ਵੀ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰਸਦਾਰ ਵੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਬਹਾਬ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਤੇ ਸੰਤਰਾ-ਨਿੰਬੂ ਜਾਤੀ ਦੇ ਫਲਾਂ 'ਤੇ ਅਕਸਰ ਮੌਮ ਚੜ੍ਹਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਜਾਤੀ ਦੇ ਨਿੰਬੂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਾਕੀ ਫਲਾਂ ਦਾ ਛਿਲਕਾ ਅਕਸਰ ਉਤਾਰ ਕੇ ਹੀ ਬਾਕੀ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਖਾਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਵੰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੇਬਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਮੌਮ ਦੀ ਪਰਤ ਚੜ੍ਹਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਫਲ ਸੰਗੜਦੇ ਨਹੀਂ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬਹਾਬ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਗਲਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਫਲਾਂ ਦੀ ਦਿੱਖ ਵੀ ਸੁਧਾਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਿੱਖ ਨੂੰ ਹੋਰ ਖੂਬਸੂਰਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮੌਮ ਵਿਚ ਰੰਗ ਵੀ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਲੀਨਾਸ਼ਕ ਪਾਂਧੀ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਵੀ ਵਾਪਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖਮੀਰੀਕਰਨ ਲਈ ਮੌਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਬਾਰ੍ਬੂਵੀ-ਤੇਰ੍ਬੂਵੀ ਸਦੀ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਪਾਰੀਕਰਨ ਲਈ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਵਜੋਂ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 1927 ਵਿਚ ਆਰੰਕ ਲੀਜੀ ਗਈ।

ਆਰਕ ਕਾਤਾ ਗਈ। ਕਸਾਵਾ, ਖੀਰਾ ਅਤੇ ਟਮਾਟਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਕਸਰ ਵੈਕਸ ਕਰਨ ਦਾ ਰਿਵਾਜ਼ ਹੈ। ਮੌਮ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਟੋਰੇਜ਼ ਵੈਕਸ (ਫਲ ਦੀ ਲੰਬੀ ਉਮਰ ਲਈ), ਪੈਕ-ਆਊਟ ਵੈਕਸ (ਇਕਦਮ ਵੇਚਣ ਲਈ) ਅਤੇ ਹਾਈਸ਼ਾਈਨ ਵੈਕਸ (ਆਕਰਸ਼ਣ ਵਧਾਉਣ ਲਈ)। ਗੰਨਾ, ਕਰਨੋਬਾ, ਸੈਲੇਕ ਜਾਂ ਰੋਜ਼ਿਨ ਤੋਂ ਤਿਆਰ ਮੌਮ ਨੂੰ ਜੈਵਿਕ ਮੌਮ ਤੇ ਰਸਾਇਣਕ ਸਿਪਾਂਤ ਰਾਹੀਂ ਤਿਆਰ ਮੌਮ ਨੂੰ ਪੈਟਰੋਲੀਮ ਆਧਾਰਤ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਈ ਵਾਰ ਤਾਂ ਮੌਮ ਦੇ ਘੋਲ ਵਿਚ ਫਲਾਂ ਨੂੰ ਛੁਬੋਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਮੌਮ ਨੂੰ ਕੂੰਚੇ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂ ਕੱਪੜੇ ਤੇ ਲਗਾ ਕੇ ਫਲ ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤਾਲ-ਪਰਲੋਂਗ, ਸੈਪਰ ਫਰੈਸ਼, ਫਰੂਟੋਕਸ, ਕਲੀਨ, ਨਿਪਰੋ ਫਰੈਸ਼ ਅਤੇ ਡੈਕੋ ਲਸਟਰ ਆਦਿ ਬਨਾਵਟੀ ਮੌਮ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿਧ ਬਾਂਡ ਹਨ।

ਲਾਹੌਰ ਦਾ ਸਹਾਇਕ ਪੰਦਾ: ਖੁੰਬਾਂ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ

ਖੰਬ ਜੋ ਕਿ ਉੱਲੀ ਤੋਂ ਉਤਪਨ੍ਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਣ ਵਾਲੀ ਉੱਲੀ ਵੀ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਕੱਝ ਖੰਬਾ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀਆਂ ਤੁੜੀ ਨੂੰ ਮੁੱਠੀ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਘੁੱਟੋਰੇ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਬੁੰਦਾਂ ਉਗਲੀਆਂ ਦੇ ਜੇੜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਟਾਕਰਣੀਆਂ। ਇਸ ਤਿਆਰ ਤੁੜੀ ਵਿੱਚ 1 ਕਿਲੋ

- ਇੰਜੀ. ਮਨਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿਆਸਪੁਰ

3   कर देवे । इन्हुं लिफाडिआं नुं अल्लग कमरे विँच रँख लवे । 15 तु दिनों विँच चिंटा रेसा दिखाई देवेरा । हुण इन्हुं लिफाडिआं दे उपर केसिंग तिआर करके पाउणी है । केसिंग तिआर करन लघी 4 गिंसे रुडी 1 गिंसा खेत दी रे तली भिंटी विँच 4 हीसदी डारमेलडीहाईट पा के रला लैटा है । इस नुं केपेसट वाले लिफाडिआं दे उपरे खेल के उत्करीषन डेढ इंच तक पा देणा है । हर रेज रँख वाले सपरेअ पंप नाल पाणी छिङ्काआ करना है । 12 ते 15 दिनों तक खुंबा निकलणीआं सूरु है जाणगीआं । इन्हुं खुंबा नुं बिना येते पैक करके वेचे जां इन्हुं दा अचार आदि बछां के वेचे ।

झीगी: इह खुंब वी सरदीआं विँच ही उगाई जांसी है । इस विँच ख्राकी उत्त बठन खुंब वाले ही दुंदे रहन पर दिँच पैसे इह बुरउती मेहनी नहीं लंगाई । इह किसम उगाउणी बुरउत आसान है । इस नुं उगाउण लघी किसे वी रसाइण दी वरते नहीं हुंदी । उज्जी नुं चंगी उरुं गिली करे । जर्दे उज्जी विँच नभी दी मातरा 65 ते 75 हीसदी हे जावे तां बीजाई कर सकदे है । इस लघी उज्जी दे दिन विँच ही तिआर हो जांसी है । बिजाई लघी 5-5 किलो वैं रँख लवे । चाई किले दे लिफाडे विँच बीज रली उज्जी नुं चंगी उरुं उन्न-उन्न के भरे । बर्चे हेए बेज्जे जिहे बीज उपरले पासे खिलार के लिफाडे नुं रँसी नाल कस के खुंब देवे अते खेले देवे पासिआं ते बेज्जा केट लगा देवे । इस पैकट नुं कमरे विँच सैलडां ते रँख देवे । 20 ते 22 दिनों तक लिफाडे विँच चिंटे रंग दा रेसा फैल जावेरा । जर्दे रेसा फैल जावे तां लिफाडे नुं पाझ के अल्लग करे अते उज्जी दा स्टैग लॅगिआ रहि जावेरा । इस नुं हर रेज हलकी हुगर नाल पाणी दा छिँटा देवे । बेज्जे दिनों बाअद खुंबां निकलणीआं सूरु है जाणगीआं । इन्हुं खुंबां नुं सावधानी नाल उज्ज के बिना येते पैक करके पैक करके वेच सकदे है ।

प्राणी खुंब: सूकी ते साड प्राणी दे पूले बछां लवे । इंक पूले दा वज्जन उत्करीषन इंक किले ते डेढ किले होणा है अते आम घरां विँच सौख्ये उरीके नहीं उगाई जा सकदी । गरमीआं विँच मिलकी अते पराली खुंब आसानी नाल उगाईआं जा सकदीआं हन-मिलकी खुंब: मिलकी खुंब लघी उत्तमान 28 ते 35 डिगरी मैलसीआस चाहीदा है । इस नुं उगाउण लघी उज्जी अते पराली 50:50 जां इकली उज्जी नुं इंक बेरे विँच पा के वैडे डर्म विँच रालाउ । दाई किले दे बैक भरे अते उपरों सेबे नाल खुंब दे अते पासिआं ते केट मार देवे अते बमरे दीआं सैलडां ते रँखे । कमरे अंदर नभी नुं खरकरार रँखन लघी बमरे दीआं केपां ते बी पाणी दा छिङ्काआ जरुरी है । 7 ते 9 दिनों तक खुंबां निकलणीआं सूरु है जाणगीआं । लगाउ तार पूले रँखन ते कुश मां ठहिर के बिजाई करन नाल अगसत सउंधर तक खुंबां दी खेती कीती जा सकदी है । जर्दे गराम घटण लगो तां बटन खुंब दा स्टैग बछां जावेरा । इस नुं हर रेज पाणी दा छिँटा देवे । कमरे विँच नभी खरकरार रँखनी है । 10 ते 15 दिनों तक खुंबां हुट्टलीआं सूरु है जाणगीआं । खुंबां नुं पिअन नाल उत्त के बिना येते पैक करके भंडी विँच वेचिआ जा सकदा है ।

पराली खुंब: सूकी ते विहले समें दा सरी उपरेग हुंदा है, उंचे ही असीं आपटे भरचिआं दी पुरती वी कर सकदे हैं ।

पंजाब खेतीबाजी युनीवरसिटी दे माहिर किसानों दी सहाइता लघी हर वक्त तिआर हन, बस किसानों नुं दिँ इरादे नाल इस पास कदम व्याउण दी लोङ है । किसान माहिरों दे महिंद्रा दे नाल नाल युनीवरसिटी दीआं मसीनों नुं आपटे छाइदे लघी वी वरत सकदे हन ।

ਜੜੂਰਤ ਪੈਣ 'ਤੇ ਗਮਲਿਆਂ 'ਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਸਿਰਫ ਛਿੜਕਾਓ ਕਰੋ। ਚੇਤੇ ਰੱਖੋ ਕਿ ਗਮਲਿਆਂ ਹੇਠਾਂ ਰੱਖੀ ਟ੍ਰੈਅ ਵਿੱਚ ਬੜ੍ਹ ਪਾਣੀ ਮੱਛਰਾਂ ਲਈ ਜਨਮ ਸਥਾਨ ਨਾ ਬਣ ਜਾਵੇ। ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਪਏ ਗਮਲਿਆਂ ਆਦਿ 'ਚ ਮੱਛਰ ਦਾ ਲਾਰਵਾ ਪੈਦਾ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇ, ਇਸ ਲਈ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਦਾ ਛਿੜਕਾਓ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਆਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਆਸੀਂ ਉੱਪਰਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਡੇਂਗੂ ਦਾ ਮੱਛਰ ਗੱਡਿਆਂ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਨਹੀਂ ਉੱਡ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਗਲਤਤਾਫ਼ਿਮ ਛੱਡ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਏਡੀਜ਼ ਮੱਛਰ ਦਰੱਬਰਤਾਂ ਦੇ ਤਣਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਏ ਖੋਲ 'ਚ ਬੜ੍ਹ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਆਲਾ-ਦੁਆਲਾ ਸਾਫ਼ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ
ਦਿਦੇ ਨੇ ਕਈ
ਸਜਾਵਟੀ ਬੁਟੇ

અનુભૂતિ પાઠીદાસ

ਜੜੁਰਤ ਪੈਣ 'ਤੇ ਗਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਛਿੜਕਾਓ ਕਰੋ। ਚੇਤੇ ਰੱਖੋ ਕਿ ਗਾਮਲਿਆਂ ਹੇਠਾਂ ਰੱਖੀ ਟ੍ਰੇਅ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਪਾਣੀ ਮੱਛਰਾਂ ਲਈ ਜਨਮ ਸਥਾਨ ਨਾ ਬਣ ਜਾਵੇ। ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਪਏ ਗਾਮਲਿਆਂ ਅਗਿਦ 'ਚ ਮੱਛਰ ਦਾ ਲਾਰਵਾ ਪੈਦਾ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇ, ਇਸ ਲਈ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਦਾ ਛਿੜਕਾਓ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਡੇਂਗੂ ਦਾ ਮੱਛਰ ਗੋਡਿਆਂ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਨਹੀਂ ਉੱਡ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਗਲਤ ਹਾਂਗਮ ਛੱਡ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਏਡੀਜ਼ ਮੱਛਰ ਦਰਬੱਖਤਾਂ ਦੇ ਤਣਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਏ ਖੋਲ 'ਚ ਖੜ੍ਹੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਆਲਾ-ਦੁਆਲਾ ਸਾਫ਼ ਤੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜਿਹਾ ਪਾਣੀ ਤੇ ਨਮੀ ਇਸ ਮਾਦਾ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੱਛਰ ਸਾਡੇ ਘੁੰਮਾਂ ਦੇ ਏਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰਜ਼ ਦੀ ਟੋਅ, ਰਸਈ ਦੀ ਬਰਤਨਾਂ ਦੀ ਟੋਅ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਕੱਢ ਦਿਓ। ਗਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਗੁਡਾਈ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਤਾਂ ਜੋ ਨਮੀ ਕੁਲਰਾਂ, ਫੁੱਲਦਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਫੁੱਲਾਂ, ਫਲਾਟਿੰਗ ਕੈਂਡਲਜ਼ ਦੇ ਅਰਨ, ਗਰਮਲਿਆਂ ਹੇਠ ਰੱਖੀਆਂ ਟ੍ਰੋਆਂ, ਪੋਫਿੰਡੀਆਂ ਲਈ ਰੱਖੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਬਰਤਨਾਂ 'ਚ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਖੜ੍ਹੇ ਸਾਫ਼ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਭੜ੍ਹਾ ਦਾ ਮੱਛਰ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਆਲਾ-ਦੁਆਲਾ ਸਾਫ਼ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਬਿਹਤਰ ਹੋਵੇਗਾ ਨਾ ਮੱਛਰ ਹੋਵੇ, ਨਾ ਭੜ੍ਹੁ ਇਸ ਲਈ ਖੁਦ ਹੀ ਕੁਝ ਧਿਆਨ ਦੇਈ ਏ। ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਦਰ ਰੱਖੇ ਪੋਇਆਂ ਦੀ ਛੁੰਗਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਮੱਛਰ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਪੋਇਆਂ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ 'ਤੇ ਹੀ ਪਲਦਾ ਹੈ। ਪੈਂਦੇ ਹਲਕੇ ਰੱਖੇ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਾਸਤੇ ਰੱਸ਼ਨੀ ਦੀ ਆਸਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਬਾਬੂਮ, ਰਸੋਂ ਇਆਂ ਸੈਲਫਾਂ ਅਤੇ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੈਂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖੋ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਰਤਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਕੱਢ ਦਿਓ। ਗਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਗੁਡਾਈ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਤਾਂ ਜੋ ਨਮੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਾ ਰਹੇ। ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੈਣ 'ਤੇ ਗਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਛਿੜਕਾਓ ਕਰੋ। ਚੇਤੇ ਰੱਖੋ ਕਿ ਗਾਮਲਿਆਂ ਹੇਠਾਂ ਰੱਖੀ ਟ੍ਰੋਅ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਪਾਣੀ ਮੱਛਰਾਂ ਲਈ ਜਨਮ ਸਥਾਨ ਨਾ ਬਣ ਜਾਵੇ। ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਪੈਂਦੇ ਗਾਮਲਿਆਂ ਆਦਿ 'ਚ ਮੱਛਰ ਦਾ ਲਾਰਵਾ ਪੈਦਾ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇ, ਇਸ ਲਈ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਦਾ ਛਿੜਕਾਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਅਸੀਂ ਸੌਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅ ਸੀ : ਉਪਰਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ

ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਡੇਂਗੂ ਦਾ ਮੱਛਰ ਗੋਡਿਆਂ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਨਹੀਂ ਉੱਡ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਗਲਤਹਿਮ ਛੱਡ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਏਡੀਜ਼ ਮੱਛਰ ਦਰਬੱਤਾਂ ਦੇ ਤਣਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਏ ਖੇਲ ਚੰਖੜੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਆਲਾ-ਦੁਆਲਾ ਸਾਫ਼ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 10303ਵਾਰ ? ਤੇ 1ਮੱਛਰਾਂ ਦੇ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲ ਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤੇ ਬਾਹਰ ਗੰਦਰੀ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਖੜ੍ਹਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦਿਓ। ਗੰਦਰੀ ਵਾਲਾ ਮਾਹੌਲ ਤੁਹਾਡਾ ਵੈਰੀ ਤੇ ਮੱਛਰ ਦਾ ਮਿੱਤ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਵੇਰੇ- ਔਨਰੋਲ ਰੈਪਲੇਂਟ ਸ਼ਾਮ ਘੱਟੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਲੱਗਿਆਂ ਪੂਰੀ ਲਾਈ। ਮੱਛਰ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਦੀਆਂ ਬਾਂਹ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾਓ। ਬੱਚਿਆਂ ਕਰੀਮਾਂ ਵੀ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂ 'ਤੇ ਫੈਬਰਿਕ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਾਲੀ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਹੋਸ਼ਾਂ ਬੰਦ ਹੀ ਰੱਖੋ। ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਬਾਹਰ ਹਵਾ ਅਤੇ ਰੌਸ਼ਨੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਰੱਖੋ ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ

A vibrant green pothos plant with large, heart-shaped leaves growing in a brown pot.

ਪੁਦਾਨ ਦ ਪਾਂਤਾਂ
ਦਾ ਰਸ ਛਿੜਕਣ ਨਾਲ ਵੀ
ਮੱਛਰਾਂ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ
ਹੈ। ਸ਼ਾਮ ਵੇਲੇ ਕਰਮੇ ਵਿੱਚ ਕਪੂਰ
ਦਾ ਪੂੰਜ਼ਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਵੀ ਮੱਛਰ
ਚਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਤੇ ਗੁੜ੍ਹੇ ਰੰਗ
ਦੇ ਕਪੜਿਆਂ ਤੇ ਭੁਸ਼ਬੋ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼
ਵਿੱਚੋਂ।

